

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

УДК 658.382

**АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА СТАНУ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В
БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Г. Ю. Герасименко

студентка 5 курсу, група ТБК-51м, навчально-науковий інститут будівництва та архітектури
Науковий керівник – к.т.н., доцент Г. І. Туровська

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті проаналізовано стан виробничого травматизму в будівельній галузі Рівненської області та рекомендовано заходи щодо усунення виявлених причин нещасних випадків.

Ключові слова: виробничий травматизм, охорона праці, будівництво, безпека праці, нещасні випадки.

В статье проанализировано состояние производственного травматизма в строительной отрасли Ровенской области и рекомендованы меры по устранению выявленных причин несчастных случаев.

Ключевые слова: производственный травматизм, охрана труда, строительство, безопасность труда, несчастные случаи.

The article analyzes the state of industrial injuries in the construction industry of the Rivne region and recommends measures to eliminate the identified causes of accidents.

Keywords: industrial injuries, labor protection, construction, occupational safety, accidents.

Розвиненість та гнучкість системи охорони праці є одним з головних показників соціального та економічного благополуччя країни. Внаслідок нещасних випадків на виробництві щорічно стають інвалідами тисячі громадян, соціальні виплати яким сягають 30% фонду оплати праці в промисловості [1]. Саме тому питання охорони праці, промислової безпеки та здоров'я громадян у процесі трудової діяльності є пріоритетними, оскільки людина та її здоров'я є найбільшою цінністю держави, яка повинна створювати умови безпечної життєдіяльності людини.

За даними Міжнародної організації праці будівництво є однією з особливо небезпечних галузей світового господарства, це індикатор, що характеризує економічний стан та рівень життя країни, тому питання охорони праці в будівельній галузі заслуговує особливої уваги.

Статистичні дані щодо виробничого травматизму за галузями, областями та по країні в цілому аналізуються щороку, також розробляються методики запобігання травматизму та методики попередження. Дослідженням та вивченням статистики виробничого травматизму, її динаміки та розробкою рекомендацій щодо змін в галузі охорони праці займаються молоді та досвідчені вчені, а також провідні інженери з охорони праці: О.В. Малихін, Т.М. Таїрова, І.В. Левченко, А.М. Нагорна, Ю.І. Кундієв та інші. Зокрема, питаннями охорони праці в будівництві, аналізом статистичних даних з виробничого травматизму та розробкою заходів і методів прогнозування та попередження виробничого травматизму в будівельній галузі займалися такі вітчизняні вчені, як Г.Г. Гогіташвілі, Д.В. Зеркалов, Л.В. Мимрик, А.С. Єсипенко, О.М. Галінський, С.Ю. Андреев, О.Г. Вільсон, Р.І. Пахомов та інші.

Як бачимо, проблема виробничого травматизму неодноразово висвітлювалась в працях вітчизняних вчених. Проте багато аспектів даної проблеми все ж таки іще потребують подальшого дослідження та практичного застосування.

Метою нашого дослідження є аналіз та оцінка виробничого травматизму в будівельній галузі Рівненської області, визначення основних його причин на підприємствах галузі та пошук шляхів його попередження.

Основним показником якості системи охорони праці є рівень виробничого травматизму, який включає в себе нещасні випадки, групові нещасні випадки та випадки із смертельним наслідком. Визначення та аналіз причин виробничого травматизму дозволяє визначити проблеми в охороні праці на підприємстві та в країні в цілому. При цьому основним завданням системи охорони праці на виробництві є запобігання виникненню травматизму та підтримання здоров'я громадян у процесі трудової діяльності [2].

За статистичними даними [3-8] в Україні впродовж останніх років позитивною є динаміка абсолютних показників виробничого травматизму. Тенденцією стало щорічне зменшення рівня загального травматизму в Україні на 5-10%, кількість нещасних випадків зменшилась у 3,5 рази, а зі смертельними наслідками – у 2 рази. Зниження показників виробничого травматизму позитивно вплинуло на будівельну галузь: в 2010 році третє місце за кількістю страхових нещасних випадків за галузями економіки, в 2016 році – сьоме місце.

Найбільшими підприємствами будівельної галузі у Рівненській області є ПАТ «Волинь-Цемент», ПрАТ «Костопільський завод скловиробів», ПрАТ «Рокитнівський склозавод», ПАТ «Рівненський завод надміцних залізобетонних конструкцій», ТОВ «Здолбунівський завод будматеріалів», ТДВ «Рівненський ДБК». Середньооблікова кількість працюючих на підприємствах будівельної галузі Рівненщини у I кварталі 2016 року – 15360 осіб, I кварталі 2017 року – 13160 осіб [4].

Будівельна галузь в Рівненській області займає 7% від загального рівня травматизму за 2016 рік, а за п'ять місяців 2017 року – 15%, в той час як в інших галузях травматизм зменшився вдвічі або взагалі відсутній (рис. 1). Такі дані статистики, на жаль, свідчать про недосконалість системи управління охороною праці; недоліки під час навчання безпечним прийомом праці; можливі порушення інструкцій, норм та правил з охорони праці на підприємствах в галузі будівництва.

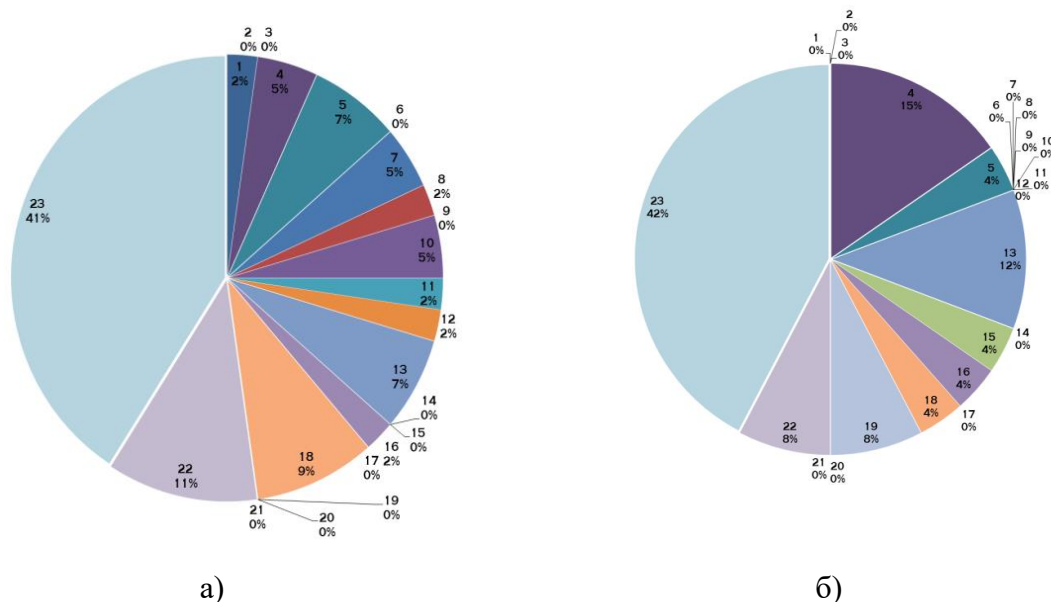

Рис. 1. Кількість потерпілих за галузями в 2016 (а) та 2017 (б) роках:

1 – гірничорудна і нерудна галузь промисловості, 2 – охорона надр, 3 – металургійна промисловість, 4 – будівельна галузь, 5 – енергетика, 6 – котлоагрегат та підйомні споруди, 7 – ЖКХ, 8 – хімічна, нафтохімічна, нафтопереробна промисловість, 8 – газова промисловість, 9 – целюлозно-паперова промисловість, 10 – підприємства та об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства, 11 – машинобудування, 12 – автомобільний транспорт, 13 – підприємства авіаційного транспорту, 14 – пошта, зв'язок, 15 – сільське господарство, 16 – рибне господарство, 17 – лісове господарство, 18 – харчова промисловість, 19 – видавнича справа, 20 – легка, текстильна промисловість та пошиття одягу, 21 – виробництво деревини та виробів з деревини, 22 – соціально-культурна сфера та торгівля, 23 – сільська комунальна служба

У 2016 році по Україні в будівельній галузі загалом було травмовано 184 особи, що на 10,6% менше в порівнянні з 2015 роком і на 62,7% з 2011 роком (рис. 2). Зниження рівня травматизму відбулось в основному через зменшення кількості працівників на підприємствах галузі, що пов'язано з динамікою економічного стану країни.

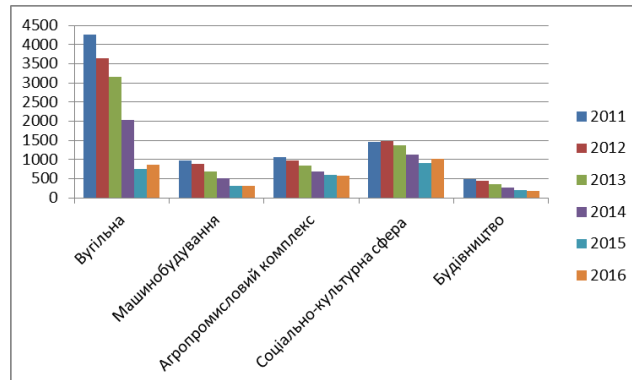

Рис. 2. Динаміка виробничого травматизму за основними галузями наглядю в період 2011-2016 рр.

Щодо Рівненської області, то за I квартал 2017 року кількість потерпілих склала 4 особи, в т.ч. зі смертельним наслідком, що у порівнянні з I кварталом 2016 року менше на 1 особу. Загальна кількість потерпілих від виробничого травматизму по Рівненській області за 5 місяців 2017 року становить 20 осіб. Дані свідчать про зростання травматизму в будівельній галузі області в порівнянні з аналогічним періодом 2016 року [3; 4].

Для будівельної галузі розподіл основних подій, під час яких сталися нещасні випадки, буде наступним: зіткнення; падіння потерпілого; падіння, обрушення, обвалення предметів, матеріалів, тощо; дія предметів та деталей, що рухаються, розлітаються, обертаються; ураження електричним струмом; дія екстремальних температур (крім пожеж); дія шкідливих і токсичних речовин; пожежа. Серед причин травматизму в галузі переважають організаційні, зокрема порушення вимог безпеки праці. З технічних причин проблемою є незадовільний стан обладнання та невідповідний догляд за ним. На даний момент основною проблемою є відсутність засобів індивідуального захисту та неналежне проведення чи відсутність навчання працівників з питань безпеки.

В умовах стрімкого розвитку будівельної галузі держава не встигає підлаштовувати нормативну базу під галузь, впроваджувати новітні методи навчання та контролю для керівників підприємств та інженерів з охорони праці. Тому необхідним є підвищити контроль за забезпеченням працівників засобами індивідуального захисту та створенням безпечних умов праці підприємствами Рівненської області. Підприємствам слід також підвищити рівень обізнаності працівників з питань охорони праці, частіше проводити бесіди та контроль знань. Важливим залишається питання неналежного догляду за обладнанням. Для вирішення цього питання підприємствам необхідно проводити тренінги та навчання спеціалістів, які обслуговують техніку та працівників, які її використовують.

Список використаних джерел:

1. Зеркалов Д. В. Безпека праці : монографія / Д. В. Зеркалов. – К. : Основа, 2012. – 639 с.
2. Ткачук А. І. Основи охорони праці / А. І. Ткачук, С. О. Кононенко, С. М. Богомаз-Назарова. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. – 2013. – 164 с.
3. Офіційний сайт Державної служби України з питань праці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsp.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Управління Держпраці у Рівненській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tv.dsp.gov.ua>.
5. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.social.org.ua>.
6. Інформаційний бюлетень ЦДАЗУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tsdazu.gov.ua>.
7. Інформаційний бюлетень НАНУ. – № 2(76). – Київ, 2015. – 120 с.
8. Інформаційний бюлетень НАНУ. – № 3(77). – Київ, 2015. – 133 с.